

6. План рахунків обліку в державному секторі, затверджений наказом Мінфіну від 31.12.2013 р. № 1203.
7. Семенишена Н.В., Думанська М.В. Трагування товарних запасів в обліку та торгівельній діяльності підприємств. Модернізація національної системи управління державним розвитком : виклики і перспективи : матеріали міжнар. наук.-практ. Інтернет-конф. (16-17 грудня 2015 р., ТСНДС ІКСГП НААН, Тернопіль, Україна). Тернопіль : Крок, 2015. С. 127–131.
8. Хорунжак Н.М. Проблеми узгодження законодавчої бази і напрями модернізації обліку в бюджетних установах / Н.М. Хорунжак // Вісник Житомирського державного технологічного ун-ту. – Житомир. – 2009. – №2 (48). – С. 131-133.
9. Хорунжак Н.М. Бухгалтерський облік в галузі охорони здоров'я : історичний аспект/ Н.М. Хорунжак // Вісник Житомирського державного технологічного університету : Науковий журнал. Серія : економічні науки. – Житомир. – 2010. – №4 (54). – С.197-201.
10. Яцишин, С. Р. Запаси в установах державного сектору економіки: визначення та поняття / Світлана Романівна Яцишин // Фактори впливу на формування та розвиток фінансової системи України : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції. [Львів, 28-29 листопада 2014 року] / ГО «Львівська економічна фундація». – Ч.3. – 2014. – С. 115-118. Режим доступу : <http://dspace.tneu.edu.ua/handle/316497/17284>
11. Яцишин С. Р. Запаси установ державного сектору економіки: оцінка та переоцінка / С. Яцишин // Торгівля комерція, підприємництво : Збірник наукових праць. – Львів : Львівська комерційна академія, 2014. Випуск 16. Серія економічна. – С. 159-164. <http://dspace.tneu.edu.ua/handle/316497/16480>
12. Influence of Sowing Methods and Seeding Norms on Crop Production and Bean Harvest / Ovcharuk, O.V., Hutsol, T.D., Ovcharuk, V.I., Mykhailova, L.M., Semenyshena, N.V., Dziedzic, B. // Scientific Achievements In Agricultural Engineering, Agronomy And Veterinary Medicine. Polish - Ukrainian Cooperation. Scientific Monograph Vol. II. 2017.

Лобода Н.О.

кандидат економічних наук, доцент
Львівський національний університет ім. І.Франка,

Чабанюк О.М.

кандидат економічних наук, доцент
Львівський торговельно-економічний університет
м. Львів, Україна

МЕНЕДЖМЕНТ ОБЛІКОВО-ЗВІТНИХ ПРОЦЕСІВ НА ПІДПРИЄМСТВІ: ПРОБЛЕМИ МОДЕРНІЗАЦІЇ

Сьогодні, враховуючи подій економічного, політичного та соціального життя, в Україні підприємства потребують змін у стратегії розвитку, які б забезпечували їхню ефективну адаптацію до швидко мінливого навколишнього середовища. Нестабільна ситуація в країні та враховуючи вплив зовнішнього середовища тягнуть за собою негативні наслідки для підприємств і є важливою передумовою розвитку стратегічного управління. Для вітчизняних підприємств існує проблема виживання в складних економічних умовах та забезпечення ефективного розвитку.

Для ефективного вирішення даної проблеми необхідно створити та реалізувати конкурентні переваги, які можуть бути досягнуті на основі правильно розробленої й ефективної стратегії управління обліково-звітними процесами розвитку підприємства.

28 грудня 2018 року, м. Тернопіль

Розробляючи стратегію підприємство отримує відповіді на такі важливі питання: найефективніший розподіл обмежених ресурсів, в яких сферах ринку необхідно функціонувати підприємству, як застосовувати конкурентну боротьбу.

Умови застосування засад стратегічного управління обліково-звітними процесами в практичну діяльність підприємства та утворення на високому рівні корпоративної культури управління (для досягнення найперспективніших цілей) супроводжується рядом проблем як локального, так і масштабного характеру. Зокрема, залишаються невирішеними питання:

- розробки методики організації побудови системи стратегічного обліку індивідуально щодо підприємства;
- розробки методики ведення стратегічного управління обліково-звітними процесами на підприємстві (розробка інформаційних моделей стратегічного обліку);
- розробки та впровадження в діяльність підприємства стратегічної управлінської звітності;
- розробки системи показників на основі даних стратегічного обліку для аналізу результатів та ефективності прийнятих стратегій управління.

Пристаювання підприємства до мінливого зовнішнього середовища дещо покращується наявністю кваліфікованого персоналу, зокрема, менеджерів маркетингу з практичним досвідом стратегічного управління обліково-звітними процесами. Тому використання зарубіжних методів стратегічного управління сприяє виникненню таких недоліків стратегічного управління обліково-звітними процесами підприємства, а саме механічного копіювання практики інших країн, перенесення цілковито непридатних для місцевих умов методів і підходів, використання далеко не найкращої зарубіжної практики господарювання (часто у викривленій формі), ігнорування або недостатнє застосування позитивного досвіду економічно розвинених держав, насадження хибних методів управління “власного виготовлення”, недосконалість автоматизації процесів управління як концептуальної бази стратегічного менеджменту, відсутність сучасних інформаційних систем тощо.

На сьогоднішній день особливої актуальності набуває проблема достовірності, оперативності та регулярності стратегічної управлінської інформації обліково-звітних процесів. Тобто, постає задача автоматизації процесів управління як концептуальної бази стратегічного менеджменту.

Як правило, керівництво підприємства, що виступає об'єктом дослідження, обмежується автоматизацією традиційної бухгалтерії і матеріального обліку (1С, SAP), або впровадженням управлінських інформаційних систем, наприклад, CRM-класу. Такі системи переважно зосереджені на задачах обліку, звітності і значно менше - на аналітичних даних для прийняття стратегічних рішень. Планування в них реалізується, у кращому випадку, як виробниче або поточне, тобто спостерігаємо дисбаланс підсистем стратегічного і оперативного управління, що призводить до зазначених вище наслідків.

Відсутність сучасних інформаційних систем унеможливорює ефективну реалізацію стратегічного управління обліково-звітними процесами на підприємстві. В цій ситуації збір, обробка та представлення даних у зручному вигляді для прийняття стратегічних рішень перетворюється на низькоефективну процедуру. Також порушуються зворотні інформаційні потоки із зовнішнім оточенням (підприємствами-партнерами, фінансово-кредитними організаціями та державними органами), а також значно збільшуються витрати часу і ресурсів, що сповільнює ефективність прийнятої конкурентної стратегії на підприємстві.

Як показує практика у дослідженні означеної проблематики, варто все-таки зауважити, що на сьогодні питання організаційного забезпечення стратегічного управління обліково-звітними процесами на підприємствах України не знайшло свого повного вирішення та

потребує подальших вдосконалень для прийняття оптимальних стратегічних управлінських рішень.

Сьогодні, для ефективного відображення системи організації стратегічного управління обліково-звітними процесами діяльності підприємства потрібно впровадити Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку та фінансової звітності. Запровадження цих стандартів надасть можливість уніфікації аналітично-інформаційної бази і забезпечення порівнюваності з іншими підприємствами-конкурентами.

Процес організації системи стратегічного управління обліково-звітними процесами підприємства, перш за все, може досягнути успішного розвитку при умові наявності професійного менеджменту, активної участі керівного складу підприємства у процесі прийняття відповідної стратегії тощо. У зв'язку з цим, підприємству потрібно запрошувати професійних експертів із високими знаннями зарубіжного досвіду у сфері організації стратегічного управління діяльністю та стратегічного менеджменту з оптимізації стратегічних рішень.

В процесі стратегічної орієнтації увага управлінців даного підприємства повинна фокусуватись на вирішенні наступних наскрізних питань:

- чітке визначення предмету стратегічного управління (розробка довгострокових цілей, взаємопов'язаних з місією підприємства, стратегій та планів їх досягнення);
- обґрунтована оцінка поточного рівня стратегічного управління;
- збалансування та корегування системи операційного управління відповідно до стратегічної;
- підвищення ефективності зворотного зв'язку капіталізації підприємства із завданнями стратегічного управління обліково-звітними процесами;
- обов'язкове врахування зростаючої ролі нематеріальних активів підприємства у досягненні його стратегічних цілей (“інтелектуалізація” капіталу посилює вплив нематеріальних активів по відношенню до фінансових та матеріальних засобів, перетворюючись на основний стратегічний ресурс підприємства);
- розробка концептуально-методологічної бази стратегічного менеджменту відповідно до умов та специфіки самого підприємства;
- ефективне впровадження інформаційних технологій для стратегічного управління обліково-звітними процесами підприємства.

З метою вирішення задач автоматизації систем стратегічного управління керівникам підприємства доцільно звернути увагу на програмні засоби управління ефективністю бізнесу (Business Performance Management або BPM). Серед існуючих програмних продуктів найбільшої популярності за останні роки здобула система реалізації функцій стратегічного управління - Balanced Scorecard (BSC), сформульована Д. Нортонем і Р. Капланом. Ця концепція управління діяльністю підприємства дозволяє не лише доповнювати його фінансові показники нефінансовими, але й ефективно реалізовувати стратегії розвитку. Іншими словами, Balanced Scorecard дозволяє перевести стратегічні цілі підприємства на операційний рівень, створити стійкий зв'язок між оцінкою поточної діяльності та реалізацією стратегічних установок.

Нині збалансована система показників BSC знайшла своїх послідовників як в науково-дослідницькій сфері, так і серед менеджерів-практиків. Багато підприємств-виробників програмного забезпечення для систем корпоративного управління пропонують нові технологічні рішення на базі BSC.

Отже, до рекомендованих напрямків вдосконалення системи менеджменту обліково-звітних процесів для прийняття стратегічних рішень підприємства можна віднести:

- моделювання правильної системи фінансової інформації для багаторівневого менеджменту;

- конкурентоспроможність як критерій планування бізнесу на різні за тривалістю строки;

- економія кошторисних витрат;

- коригування обліково-нормативних механізмів у сфері витрат.

Таким чином, чітка організація стратегічного управління обліково-звітних процесів підприємства надасть переваги в:

- побудові інформаційної бази підтримки прийняття стратегічних рішень у системі стратегічного управління обліку і звітності з метою забезпечення конкурентоспроможності підприємства;

- застосуванні інформаційних технологій, що сприятиме розробці і реалізації стратегій, адекватних внутрішнім і зовнішнім умовам функціонування;

- передбаченні можливих коригувань в умовах швидкого реагування на зміни ринку.

Проаналізувавши усе вищесказане, можна зробити висновки, що у сучасних умовах господарювання саме у сфері стратегічного управління формується майбутній успіх підприємства, а також набуває розвитку проблема подальшого вдосконалення організації стратегічного управління обліково-звітними процесами з максимальним наближенням до міжнародних стандартів.

Лукановська І. Р.

кандидат економічних наук, старший викладач

Зань Т. С.

магістрант

Тернопільський національний економічний університет

м. Тернопіль, Україна

ОСОБЛИВОСТІ ДОХОДІВ В УМОВАХ ДІЇ НАЦІОНАЛЬНИХ ПОЛОЖЕНЬ (СТАНДАРТІВ) БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В ДЕРЖАВНОМУ СЕКТОРІ

В системі обліку господарської діяльності установ державного сектору та безпосередньо бюджетних установ значне місце посідає облік доходів.

У зв'язку із впровадженням Стратегії модернізації системи бухгалтерського обліку в державному секторі України на 2007–2015 роки розроблено 19 Національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку в державному секторі (далі – НП(С)БОДС) [1]. Зокрема, НП(С)БОДС 124 «Доходи» регламентує бухгалтерський облік доходів та визначає методологічні засади його формування.

Доходи бюджетних установ різні автори трактують по різному. Однак, будь-яке визначення зводиться до того, що доходами є асигнування, отримані з державного або місцевого бюджетів.

Визначення представлені у роботах українських вчених не відповідають представленим у міжнародній обліковій практиці. В міжнародних стандартах доходи суб'єктів державного сектору є валовим надходження економічних вигід або потенціалу корисності протягом звітного періоду, коли чисті активи/власний капітал зростають у результаті цього надходження, а не в результаті внесків власників. При цьому суми, зібрані представником органу державної влади чи іншої урядової організації, не є економічними вигодами або потенціалом корисності, що надходять до суб'єкта господарювання, і не ведуть до збільшення активів чи зменшення зобов'язань, тому їх виключають з доходу [2, с.35].

Впровадження у 2016 році НП(С)БОДС 124 «Доходи» передбачає розподіл доходів на доходи від обмінних та необмінних операцій (рис.1).